

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobkyně: **A. M.**, zastoupena Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy**, se sídlem Křížíkova 12, Praha 8, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 12. 2015, č. j. 2 A 92/2015 - 48,

t a k t o :

- I.** Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 12. 2015, č. j. 2 A 92/2015 - 48, **se zrušuje.**
- II.** Rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy ze dne 19. 11. 2015, č. j. KRPA-465274-12/ČJ-2015-000022, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III.** Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 12 342 Kč do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího právního zástupce Mgr. Petra Václavka, advokáta se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

Kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 11. 2015, č. j. KRPA-465274-12/ČJ-2015-000022, jímž došlo k zajištění stěžovatelky dle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a doba jejího zajištění byla stanovena na 30 dnů ode dne omezení její osobní svobody.

II. Podstatný obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného

Stěžovatelka napadá rozsudek městského soudu z důvodů, které podřadila pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatelka namítá, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Městský soud rovněž aproboval nezákonnosti, kterých se dopustil žalovaný. Stěžovatelka v České republice řádně studovala vysokou školu. Prodloužení dlouhodobého pobytu za účelem studia jí nesprávně vyřídili „zprostředkovatelé“; proto se na území České republiky ocitla bez víza, resp. jiného oprávnění k pobytu. Rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatelky nabylo právní moci, neboť se její advokát mylně domníval, že se již na území České republiky nenachází, a proto nepodal odvolání. O pravomocném rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatelka nevěděla až do okamžiku, kdy se dostavila se svým druhem (občanem Německa) na Ministerstvo vnitra za účelem podání žádosti o povolení k přechodnému pobytu.

Stěžovatelka konkrétně namítá, že městský soud pochybil, jestliže vycházel z verze, že o svém vyhoštění věděla. Městský soud spekuloval o její možnosti dozvědět se o aktuálním stavu řízení o správním vyhoštění. Stěžovatelka připouští, že si mohla počínat obezřetněji, avšak trvá na tom, že se žalovanému ani městskému soudu nepodařilo vyvrátit skutkový závěr, že o svém vyhoštění nevěděla. Podle názoru stěžovatelky je rozdíl mezi jednáním cizince, který úmyslně pobývá na území České republiky v rozporu s uloženým správním vyhoštěním, oproti stěžovatelce, která o správním vyhoštění nevěděla.

Stěžovatelka dále namítla, že městský soud nesprávně odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2014, č. j. 9 Azs 192/2014 - 29 (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), ačkoliv skutkové okolnosti, za kterých byl tento rozsudek vydán, se zásadně liší od skutkových okolností v nyní projednávané věci. Ve věci řešené Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 9 Azs 192/2014 cizinec pobýval na území České republiky více než dva roky bez víza a svého neoprávněného pobytu si byl prokazatelně vědom. Oproti tomu stěžovatelka měla v pase vyznačeno tzv. schengenské vízum, její neoprávněný pobyt byl mnohem kratší a jeho neoprávněnosti si nebyla vědoma. Podle stěžovatelky nelze závěry citovaného rozsudku interpretovat jako „generální pravidlo“ a dovozovat, že při nerespektování správního vyhoštění jsou vždy dány důvody pro vydání rozhodnutí o zajištění. Takovým postupem by bylo znemožněno využití alternativních institutů dle zákona o pobytu cizinců za jakékoliv situace.

Konečně stěžovatelka namítla, že nejen žalovaný, ale i městský soud vycházel z neaktuálního skutkového stavu, neboť za klíčový považoval výslech stěžovatelky a jejího druhu, který byl proveden v řízení o správním vyhoštění. Jejich vztah se totiž v průběhu času změnil, neboť začali sdílet společnou domácnost. Podle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců je tedy rodinnou příslušnicí občana EU. Stěžovatelka uvedla, že vždy vypovídala pravdu, což zvyšuje její důvěryhodnost.

Stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek městského soudu a případně i rozhodnutí žalovaného a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

pokračování

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů.

Kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud v první řadě konstatuje, že stěžovatelka sice odkázala na důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, avšak tento důvod nijak blíže nekonkretizovala. Nejvyšší správní soud přitom vadu rozsudku městského soudu spočívající v nepřezkoumatelnosti, k níž by ostatně musel přihlídnout také z úřední povinnosti, neshledal. V kasační stížnosti konkrétně uplatněné stížní námitky směřují do nesprávného právního posouzení, resp. posouzení skutkových okolností, jež mělo vést k nesprávným právním závěrům žalovaného a městského soudu, což odpovídá důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Z obsahu správního spisu vyplývá, že Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, rozhodnutím ze dne 8. 10. 2015, č. j. KRPA-222176-23/ČJ-2015-000022, uložila stěžovatelce podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona o pobytu cizinců správní vyhoštění a stanovila dobu, po kterou nelze stěžovatelce umožnit vstup na území členských států Evropské unie, na 1 rok. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 14. 10. 2015 a vykonatelné se stalo dne 30. 10. 2015. Stěžovatelka byla v řízení o správním vyhoštění zastoupena JUDr. Tomášem Pezlem, advokátem, jemuž bylo rozhodnutí o správním vyhoštění doručeno dne 8. 10. 2015 do datové schránky. Dne 19. 11. 2015 byl se stěžovatelkou sepsán protokol o podání vysvětlení za účelem ověření podmínek jejího pobytu na území České republiky dle zákona o pobytu cizinců. V něm stěžovatelka mj. uvedla, že do České republiky naposledy přicestovala dne 19. 9. 2015 za účelem studia, za přítelem a za účelem obstarání si pobytového oprávnění. Stěžovatelka tvrdila, že o rozhodnutí o správním vyhoštění nevěděla, neboť se svým zástupcem není v kontaktu od července 2015 a kontakt na něj ztratila. Nevěděla proto, že na území České republiky pobývá neoprávněně. Stěžovatelka má v Rusku rodinu a majetek (1/3 bytu), pobyt v České republice jí financuje matka a ve vycestování jí nebrání žádná překážka. V České republice bydlí s přítelem, absolvovala stáže v rádiu Liberty, které má být v Rusku zakázané. Dne 19. 11. 2015 nabídl P. M. K., přítel stěžovatelky, svou záruku, že dohlédne na respektování všech opatření Policie ČR stěžovatelkou, a to zejména na její povinnost setrvat a žít na uvedené adrese a pravidelně se dostavovat na pracoviště Policie ČR. Rovněž nabídl finanční záruku. K témuž se zavázala také stěžovatelka, přičemž uvedla, že se svým přítelem sdílí společnou domácnost jako jeho družka. Následně žalovaný vydal napadené rozhodnutí o zajištění stěžovatelky.

Podle § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem

Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud

- a) je nebezpečí, že by cizinec mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek,
- b) je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání,
- c) cizinec nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění,
- d) cizinec závažným způsobem porušil povinnost uloženou mu rozhodnutím o uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, nebo
- e) je cizinec evidován v informačním systému smluvních států.

Podle čl. 15 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008, o společných normách a postupech v členských státech při navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále jen „návratová směrnice“), nemohou-li být v konkrétním případě účinně uplatněna jiná dostatečně účinná, avšak mírnější donucovací opatření, mohou členské státy zajistit pouze státního příslušníka třetí země, o jehož navrácení probíhá řízení, za účelem přípravy návratu nebo výkonu vyhoštění, zejména v případě, že

- a) hrozí nebezpečí skrývání se nebo
- b) dotčený státní příslušník třetí země se vyhýbá přípravě návratu či uskutečňování vyhoštění nebo je jinak ztěžuje.

Jakékoli zajištění musí trvat co nejkratší dobu, a pouze dokud jsou s náležitou pečlivostí činy úkony směřující k vyhoštění.

Stěžovatelka v kasační stížnosti zpochybňuje právní závěr, který byl vyjádřen v rozsudku ze dne 30. 9. 2014, č. j. 9 Azs 192/2014 – 29, že míra uvážení ohledně možnosti aplikace zvláštních opatření namísto zajištění cizince se liší s ohledem na jednotlivé důvody uvedené v § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců.

Pátý senát Nejvyššího správního soudu při předběžném posouzení věci dovodil, že právní názor devátého senátu uvedený ve výše citovaném rozsudku, není správný. Pátý senát měl za to, že takový restriktivní výklad § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců z jeho obsahu nevyplývá a je v rozporu s jeho smyslem, jakož i se zněním a účelem čl. 15 odst. 1 návratové směrnice.

Z uvedeného důvodu pátý senát věc předložil k rozhodnutí rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu, který v usnesení ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38, rozhodl takto:

„Důvody zajištění podle § 124 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, paušálně nevylučují možnost použití zvláštního opatření (§ 123b téhož zákona). Vždy je povinností správního orgánu zvažovat zejména osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených Českou republikou nebo jinými státy EU (včetně charakteru porušení

pokračování

těchto povinností ze strany cizince).“

Z rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu je tedy zjevné, že nelze souhlasit se závěrem městského soudu, že v případě stěžovatelky je vyloučeno, aby žalovaný přistoupil k uložení zvláštního opatření podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců. V projednávané věci ovšem pochybil již žalovaný, neboť, jak uvedl v citovaném usnesení rozšířený senát: „*V rozhodnutí o zajištění žalovaná v podstatě vychází z rozsudku devátého senátu jako z nepřekročitelné bariéry pro aplikaci zvláštních opatření. Odblíží od specifických okolností nynější kauzy, partnerského vztahu stěžovatelky s občanem EU, (tvrzené) nevědomosti o správním vyhoštění, nebere dostatečně v potaz stěžovatelčino bydliště na pražské adrese a nabídky finanční záruky jak ze strany stěžovatelky, tak ze strany jejího partnera. Naopak tyto nabídky dezinterpretuje. Stěžovatelka sice nejprve uváděla, že sama vlastními finančními prostředky nedisponuje, současně ale již od počátku vysvětlila, že prostředky má její matka, a po intervenci přítele začala nabízet finanční záruku jak sama, tak prostřednictvím partnera. Z uvedeného sledu událostí rozhodně nelze bez dalšího dovodit, že finanční záruku složit nemůže.*“

Z uvedeného vyplývá rovněž důvodnost námitky stěžovatelky, která se týká jí tvrzené situace, z níž dovozuje svou nevědomost o pravomocném rozhodnutí o správním vyhoštění, jakož i důvodnost námitky stěžovatelkou tvrzeného partnerského vztahu s občanem EU. Ve smyslu citovaných závěrů rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu měly být rovněž tyto specifické okolnosti zohledněny při rozhodování o zajištění stěžovatelky, což se ovšem nestalo.

Nejvyšší správní soud tedy na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil kasační stížností napadený rozsudek městského soudu.

S ohledem na to, že v posuzovaném případě byly již v řízení před městským soudem důvody pro to, aby rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno, nevrátil Nejvyšší správní soud věc městskému soudu k dalšímu řízení, neboť by při respektování názoru vysloveného zdejší soudem v tomto rozhodnutí a vzhledem k charakteru vytýkaných pochybení nemohl vady rozhodnutí žalovaného nikterak zhojit. Nejvyšší správní soud proto současně se zrušením rozhodnutí městského soudu postupoval podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. a zrušil také rozhodnutí žalovaného a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení. Právním názorem, který vyslovil zdejší soud ve zrušujícím rozsudku, je správní orgán za přiměřeného použití § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán.

V případě, že Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek městského soudu a současně zrušil i rozhodnutí správního orgánu dle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s., je povinen rozhodnout kromě nákladů řízení o kasační stížnosti také o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí městského soudu (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). Náklady řízení o žalobě a náklady řízení o kasační stížnosti tvoří v tomto případě jeden celek a Nejvyšší správní soud rozhodne o jejich náhradě jediným výrokem vycházejícím z § 60 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2008, č. j. 1 As 61/2008 - 98).

Stěžovatelka měla ve věci plný úspěch, proto jí zdejší soud dle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., přiznal náhradu nákladů řízení proti žalovanému. Stěžovatelce přitom vznikly náklady právního zastoupení, neboť byla v řízení před městským soudem a Nejvyšším správním soudem zastoupena advokátem Mgr. Petrem Václavkem. Zástupce stěžovatelky v řízení o žalobě učinil dva úkony právní služby, kterými byly převzetí a příprava zastoupení, písemné podání ve věci – žaloba [§ 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. V řízení o kasační stížnosti zástupce stěžovatelky učinil jeden úkon právní služby, kterým bylo písemné podání

ve věci - podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Doplnění kasační stížnosti Nejvyšší správní soud nepovažoval za další úkon právní služby, neboť podání kasační stížnosti a její následné doplnění je nutno považovat za jeden úkon. Za úkon právní služby náleží mimosmluvní odměna ve výši 3100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, ve znění účinném v době provedení úkonu, celkem tedy za jeden úkon právní služby náleží 3400 Kč. Jak je zřejmé ze shora provedené rekapitulace, byly v dané věci učiněny celkem 3 úkony právní služby a celkem tedy náhrada nákladů právního zastoupení činí částku 10 200 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatelky je plátcem daně z přidané hodnoty, náleží k náhradě nákladů řízení rovněž částka, která odpovídá příslušné sazbě této daně a která činí 2142 Kč. Celkem je tedy žalovaný stěžovatelce povinen zaplatit na náhradě nákladů řízení před městským soudem a Nejvyšším správním soudem částku 12 342 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. dubna 2017

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu